

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

4

(KEFEK) – KADIN-ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

23 Ekim 2013 Çarşamba

(KEFEK) – KADIN-ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

23 Ekim 2013 Çarşamba

---0---

K O N U

Sayfa

**Yeni dönemde komisyon gündemleri ve mevcut durum hakkında
Milletvekillерinden brifing alınması**

1:12

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:12

Ruhsar DEMİREL	(Eskişehir)	2, 3:4, 5, 9
Kemalettin AYDIN	(Gümüşhane)	2:3, 4, 5, 7, 8, 9
Sedef KÜÇÜK	(İstanbul)	2:3, 4, 8
Tülay KAYNARCA	(İstanbul)	3, 5
Gökçen ÖZDOĞAN ENÇ	(Antalya)	3, 8, 10:12
Mehmet Kerim YILDIZ	(Ağrı)	3, 5
Fuat KARAKAŞ	(Kilis)	4
Binnaz TOPRAK	(İstanbul)	4:5, 6, 7, 8:9, 10, 11
Candan YÜCEER	(Tekirdağ)	5:7
Fatoş GÜRKAN	(Adana)	6:7, 8, 9
Hülya GÜVEN	(İzmir)	9:10
Gürkut ACAR	(Antalya)	12

Açılma Saati: 11.56

Kapanma Saati: 12.56

23 Ekim 2013 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.56

BAŞKAN: Azize Sibel GÖNÜL (Kocaeli)

BAŞKAN VEKİLİ: Binnaz TOPRAK (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Öznur ÇALIK (Malatya)

SÖZCÜ: Tülay KAYNARCA (İstanbul)

KÂTİP: Mesut DEDEOĞLU (Kahramanmaraş)

0

BAŞKAN – Öncelikle hepinize “Hoş geldiniz.” demek istiyorum.

Toplantı yeter sayımız var, toplantımızı açalım.

Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonumuzun 24’ üncü Dönem 4’ üncü Yasama Yılı’nın öncelikle verimli, başarılı geçmesini, hayırlı olmasını temenni ediyorum ve toplantıyı açıyorum.

Biliyorsunuz, Komisyonumuzda ikinci dönemde, 24’ üncü Dönemin 4’ üncü Yasama Yılı’nda üye değişikliği arkadaşlar oldu. Öncelikle görevi alan, burayı tercih edip bu Komisyon’da görev alan arkadaşlarımızdan Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer, Kilis Milletvekilimiz Fuat Karakuş, İstanbul Milletvekili Türkan Dağoğlu, Aksaray Milletvekili İlnur İnceöz, Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran Bulut, Aydın Milletvekili Semiha Öyüş ve Batman Milletvekili Ayla Akat Ata aramıza katıldılar. Kendilerine “Hoş geldiniz.” diyorum. Komisyonumuzdan ayrılan değerli milletvekili arkadaşlarımız da var, onlara da şimdiye kadar yaptıkları çalışmalardan dolayı, katkılarından dolayı da çok teşekkür ediyorum, Komisyonumuzdan çeşitli sebeplerden dolayı ayrılan arkadaşlarımıza da teşekkür ediyorum.

Bugünkü gündemimiz, aslında yeni dönemde, 4’ üncü Yasama Yılı’nda bir yol haritası, çalışma alanlarımızın belirlenmesiyle ilgili bir fikir alışverişi yapalım istiyoruz. Biliyorsunuz, geçen dönem hem istihdam hem de bütçelemeyle ilgili iki tane alt komisyon kurduk ve raporlama çalışmaları yapmıştık. İstihdam raporumuzu onaylamıştık Medis tatile girmeden önce fakat bütçelemeyle ilgili raporumuz -yazın da devam etti çalışmalarına- onun kararını alamadık. O alt komisyon başkanımız ve üye arkadaşlarımızdan Komisyondan ayrılanlar oldu. Bildiğiniz gibi Bütçeleme Komisyonumuzun Başkanlığını İstanbul Milletvekili Sayın Alev Dedegil yapıyordu, kendisi bu dönem Komisyonumuzda yer almadı. Bir iki arkadaşımız daha var, dolayısıyla ayrılan 2 arkadaşımızın yerine üye seçilmesi gerekiyor.

Yine Genel Kurul çalışma saatlerinde Komisyon toplantısına devam edebilmek için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanından izin alınması ve bunun karara bağlanması gerekiyor, toplantılarımızın Genel Kurul saatleri içinde de yapılabilmesi için.

Bir üçüncüsü de geçen dönemde özellikle Komisyonumuzu ziyaret eden yabancı heyetler açısından ve gelen talepler açısından bakıldığında özellikle Arap ülkelerindeki kadınların statülerinin güçlendirilmesine yönelik Komisyonumuza çok fazla talep geldi, bu konuda çeşitli ülkelerden talepler oldu. Buna istinaden Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımız Birleşmiş Milletler Kalkınma Fonu, Kalkınma Ajansı aynı zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve Dışişleri Bakanlığımızın moderatörlüğünde bir proje gerçekleştirilebilir miyiz diye bir çalışma ortaya konuldu. Bunda İslam İşbirliği Konferansı ya da İslam Teşkilatı Başkanlığının bir talebi oldu. Yani, Arap ülkelerinin Birleşmiş Milletleriyle Batı’nın Birleşmiş Milletlerinin de bir araya geleceği kadınların statülerinin yükseltilmesine dair bir çalışma alanı... Burada hem Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı hem KEFEK hem de Dışişleri Bakanlığıyla bir proje yapabilir miyiz konusu gündemde. Bununla ilgili bir proje özeti hazırlandı ve İslam Konferansı Örgütünden, Cidde’de bir toplantı daveti geldi; bu proje nasıl gerçekleştirilebilir, nasıl finanse edilebilir, hangi ülkeleri kapsayabilir, ne kadar süreyle çalışılabilir? Bütün bunların görüşülebileceği, ondan sonrada bir mutabakat olduğunda Türkiye’de bir protokol zaptı yapılarak hayata geçirebileceğimiz bir proje olabilir. Bu projeye ilgili de toplantıya gidebilmek, bu ön hazırlığı yapabilmek içinde bir karar almamız gerekiyor. Toplantımızın ana başlıkları, konuşacağımız ana konular bu yönde olacak.

Öncelikle, alınması gereken kararları isterseniz önden alalım, sonra konuşmamız gereken konuları hep birlikte konuşalım. Yasam dönemi başında demin de söylediğim gibi Genel Kurulun çalışma saatlerinde Komisyon toplantısına devam edebilmek için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanından izin alınmasına, Komisyon toplantılarında tam tutanak tutulmasına, 24'üncü Dönem 4'üncü Yasama Yılında yurt içi ve yurt dışında düzenlenebilecek toplantılarda Komisyonumuzun temsil edilmesine, Komisyon görevlilerin söz konusu heyetlere eşlik etmesine ve Cidde'de gerçekleştirilecek toplantıya yönelik kararlardır. Ben öncelikle Genel Kurulun çalışma saatlerinde Komisyon toplantısına devam edebilmek için ve Komisyonlarda tam tutanak tutulmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, demin de söylediğim gibi bu "Arap Baharı" projesi kapsamında Kasım ayının 8'inde bir davet gönderdiler. Meclis Başkanlığına bu projeye ilgili bilgi verdim, Dışişleri Bakanlığıyla ayın 30'unda bir toplantı gerçekleştireceğiz, bu konuyla ilgili ve 3 kişilik bir heyetin olmasını düşünüyorum yani buraya gidecek heyettin, ön görüşme çünkü Dışişleri Bakanlığında da olacak ve Birleşmiş Milletler olacak. Bu konuyla ilgili toplantıya gelmek isteyen arkadaşlar var mı? diye ben sormak istiyorum. Birincisi, geçen dönemde yurt dışına, Komisyon faaliyetlerine hiç gitmemiş bir arkadaşımızın olmasını öngörüyorum yani buna hassasiyetle dikkat edelim, her toplantıya aynı arkadaşlar gitmiş olmasın, gitmeyen arkadaşların dönüşümlü olarak gidebilmesine imkân sağlayalım. Bu noktada CHP Grubundan Nedret Hanım hiç gitmemiş gözüküyor. Nedret Hanım kendisi toplantıda yok ama yani onun olmasını uygun görürüm.

Ruhsar Hanım bir şey söyledi.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Ben de gitmedim. Onun ötesinde bir şey söylemek istiyorum ben. Benim gitmem de doğru olacaktır zaten ama eğer bizim partiye düşen bir kontenjan varsa. Projeye ilgili bir şey söylemek istiyorum: İslam İşbirliği Teşkilatının kadın çalışmaları zaten Ekmeleddin İhsanoğlu döneminde başladı.

BAŞKAN – Başladı.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Kendisinin de dönemi bitmeden, mümkünse kimin gidip gitmediğinin ötesinde, bu konuda çok yoğun bir çalışma yapılmalı. İslam İşbirliği Teşkilatı tarihinde ilk defa kadın konusunu çalıştayla ilgili eylem planının içine aldı ve kendisinin görev süresi bitmeden, kendisi orada iken ne murat ederek başlattı, ne eksiklik gördü? Çünkü bizim insanımız, bir Türk vatandaşı olarak İslam İşbirliği Teşkilatının da Başkanı, eşi ayrıca bu konularda çalışan bir hanımdır, Füsun Hanım da. Onun orada olduğu dönemde bu işin mümkün olan en enerjik safhası geçirilirse...

BAŞKAN – 8 Kasım tarihini verdiler bize.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – ... kimin gittiğinden öte ve bizim partiden benim gitmem doğrudur zaten ama hani bize varsa, eğer MHP'ye bir kontenjan varsa ona ben gideceğim, o kadar.

BAŞKAN – Gidişlerde nasıl oluyor?

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Bu konuda bir görüş beyan edebilir miyiz?

BAŞKAN – Buyurun.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Yani bu 24'üncü Dönemin 2'nci dönemi mi diyoruz?

BAŞKAN – Evet.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Orada partilerin kendi iç dinamiklerini kendileri halletsin ama kontenjanlar da belirli bir disiplin içerisinde dönsün. Yani her yurt dışı seyahatinde AK PARTİ'ye ne düşüyorsa AK PARTİ kendi içinde gitmeyenini göndersin, CHP'ye ne düşüyorsa CHP, MHP'ye ne düşüyorsa MHP.

BAŞKAN – Doğrudur. Ona dikkat edelim yani ben bu konuşmayı onun için yaptım zaten.

SEDEF KÜÇÜK (İstanbul) – Komisyon belirlemesin mi?

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Hayır, hayır Komisyon belirlesin de şöyle belirlesin: Yani 5, 3, 2 olduğunda 3'ü CHP'ye bıraksın, CHP kendi içinde gitmeyenini belirlesin, AK PARTİ de 5'ini kendi içinde belirlesin çünkü bir süre sonra gidip gitmeme gibi sorunlar gündeme geliyor.

BAŞKAN – Tabii onu o şekilde...

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Yani önce partilere göre bölünsün, ondan sonra da diğer şeyler. Ama İslam Konferansının olduğu bir şeyde üç partiden de 1 kişi olması gibi bir fikriyat ortaya çıkarsa o da oylamaya sunulsun bence. Yani 3 kişi gidecekse 3 kişi Meclis dağılımına göre 2 AK PARTİ, 1 CHP'ye düşer diye düşünüyorum, arkadaşlarda liste vardır. Bunu değiştirmek 4

parti var, dört partiden 1'er kişi gitmesini istiyorsak o zaman da buradaki AK PARTİ'li üyelerin oylarına sunulup kendi haklarından feragat edip etmeyeceği oylamayla belirlensin, kişisel kararlarla belirlenmesin bence.

SEDEF KÜÇÜK (İstanbul) – Etsinler bence.

KEMALETİN AYDIN (Gümüşhane) – Etsinler ayrı mesele, ikna edersiniz, ederiz.

BAŞKAN – Şimdi, şöyle yani Komisyon olarak da bu ilk toplantımız ve yeni gelen arkadaşlar olduğu için bunun bilinmesinde fayda var.

Özellikle şunu söylemek istiyorum: Biz giden arkadaşların listesini tabii ki tutuyoruz ama gruplar kendi içinde de bu şeyi tutarlarsa hem sıranın kimde olduğu veya egoların ön plana çıkmasına imkân sağlanmamış olur. Dolayısıyla, Doktor Bey'in, Kemalettin Bey'in söylediği husus doğrudur. 3 arkadaş uygun diye düşündük. 3 olduğunda 2, 1 olarak gözüktüyor; 4 olduğunda da 3, 1 gibi gözüktüyor. Oylarla bu konu değişebilir yani bir esneklik getirilebilir, bununla ilgili yani 2, 1, 1 noktasına da gelebilir. Burada sayıyı, Meclis Başkanlığı göndereceği için çok fazla kalabalık bir sayıya... Çünkü bunu kendimiz karşılamamız gerektiği hususundan yola çıkarak, proje zaten devam edecek bir proje, inşallah işin orada ön görüşmesini yaptıktan sonra burada protokolünü yapıp projeye başlayacağız, bundan sonra bu bölgelerle ilgili gidiş geliş olacaktır. Dolayısıyla ilk başta 3 arkadaşla gidilmesinin uygun olacağını düşünüyorum. 3 olduğunda da 2, 1 şeklindeki oran devam edecektir. Dolayısıyla 1 arkadaşı belirledik, 3'te 1'i belirledik, 1 arkadaş daha belirleyeceğiz. Nedret Hanım'ı dedik, değil mi sizin gruptan? AK PARTİ grubundan da...

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Kerim Bey de gitmedi ama...

BAŞKAN - Kerim Bey de o bölgeden yeni geldi, o yüzden belki Fuat Bey olabilir Kilis Milletvekilimiz hem yeni hem de hiç gitmemiş olan bir arkadaşımız, Doktor arkadaşımız.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Şu an sadece gidip gitmemeye karar vereceksek sonra isimleri biz...

KEMALETİN AYDIN (Gümüşhane) – O dönem bitti. Bakın, şimdi, Fuat Bey buraya bugün geldi ve "hiç gitmedi" statüsü doğru bir statü değil çünkü geçen dönem başka bir komisyondaydı.

BAŞKAN – Yoktu.

KEMALETİN AYDIN (Gümüşhane) – Yani Fuat Bey'in yeni gelişyle benim şu anda yeni oluşumun kıyaslanması doğru bir metot değil.

BAŞKAN – Doğru değil.

KEMALETİN AYDIN (Gümüşhane) – Çünkü Fuat Bey'in İçişleri Komisyonun da ya da Adalet Komisyonunda geçtiğimiz dönem nerelere gittiğini bilmiyoruz. Onun için sıfırdan...

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Sayın Başkanım, usul itibarıyla sayıyı belirlemeniz yeterli.

KEMALETİN AYDIN (Gümüşhane) – Yani, hem de konuyu bilmiyor, ilk defa Komisyona gelmiş, Komisyonun daha belki de kuruluş maddesini dahi bilmeyen bir arkadaş. Hani arkadaş adına söyleyemiyorum da bir makuliyeti, dinamizmini kendi içimizde tutarak hareket etmekte fayda var.

BAŞKAN – O zaman şöyle yapalım.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Sayıyı belirlemek yeterli gözüktüyor.

BAŞKAN – Hayır, isim bildirmem gerekiyor ki şimdi oylayayım arkadaşları.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Toplam mı 3?

BAŞKAN – Toplam 3.

Arkadaşlar gitmek isteyen arkadaş var mı?

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Ben gideyim.

MEHMET KERİM YILDIZ (Ağrı) – Gitmeyen bensem ben giderim, hiç ses çıkarmıyorum ama...

BAŞKAN – Kerim Bey gitmek isterseniz, yazayım. İstekli olan arkadaş var mı?

MEHMET KERİM YILDIZ (Ağrı) – Ben giderim.

BAŞKAN – İstekli olan arkadaş?

Tamam Kerim Bey'i yazalım.

Arkadaşlar, oylarınıza sunuyorum: 3 arkadaşın bu proje kapsamında Cidde'ye...

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Kim gidiyor şimdi.

BAŞKAN – Nedret Hanım, Kerim Bey, Ben.

SEDEF KÜÇÜK (İstanbul) – Sizin ki otomatik zaten.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Parti parti gidilmiyor, yalnızca ortalamaya göre gidiliyor, onun da bilelim, onu da kayıtlara geçiriniz lütfen. Siyasi parti temsili değil -burada bir kadın politikası üreteceğiz deniliyorsa- burada siyasi parti temsilinden öte sayısal temsile ağırlık verilmesinin Milliyetçi Hareket Partisi tarafından çekinceyle karşılandığının notu düşülmesini istirham ediyoruz.

BAŞKAN – Yani burada benim yapacağım bir şey yok, dediğim gibi Meclis Başkanı...

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Ben zaten o yüzden demedim. Buna siyasi parti görüşlerinin yansıtılması, Meclis çalışmalarında denetim ve o konuya katkı sağlanması adına siyasi temsilde bir nebze olsun önceliklenmesi gerekir. Böyle bir durumda bunun dikkate alınmamasını biz çekincemizi koymak istiyoruz orada.

FUAT KARAKUŞ (Kilis) – Sayın Başkanım, her partide 1'er kişi gönderirseniz, daha demokratik olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Şimdi, şöyle Meclis Başkanlığımız çok fazla sayıda insanın gitmesine, karşılanmasına çok sıcak bakmıyor. Ben 4 yapayım, 1 MHP koyayım, 1 AK PARTİ, 1 CHP koyayım böyle olsun, tamam ama Meclis Başkanı diyor ki: "4 değil 3 kişi gitse bu proje için yeterli." O zaman durum ne oluyor? Anlatabildim mi? Öyle bir sıkıntı var. İsterseniz bu 7'i alalım ama...

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Sayın Başkan, söz almadan konuşmak istemiyorum da mikrofonum açıksa bir şeyi not etmek istiyorum. Burası Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu. Elbette İç Tüzük var ama İç Tüzük'e rağmen yapılanlar da var, İç Tüzük'ü her şeyin önüne getiremeyiz, Anayasa var ama Anayasa'ya rağmen yapılanlar da var bu ülkede.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) - Doğru.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Dolayısıyla siyasi partilerin fikri temsiline, siyasi partilerin Meclisin yapılan faaliyetlerinin içinde bulunup bulunmamasının öncelikli ve önemli olduğunun altını çiziyorum ve Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak partimizin bu tür yerlerde –gidilip gidilmemesi önemli değildir, biz geçen sene heyete şeyde vermedik bazı yerlere, faraza ben hiçbir yere de gitmedim böyle bir şeyim de yok çünkü istediğimiz zaman hepimiz gidebilecek imkânlara da sahibiz- ilgi konusuysa hele ki kişilerin bu tür durumlarda sayısal çoğunluktan öte Türkiye'nin temsiliye sorunumuz, Türkiye'de Mecliste siyaseten temsil edilen bir siyasi partinin –3 tane üyesiyiz biz burada- ve Mecliste grubu olan siyasi partiyiz her partinin kendi bakışının ötesinde Arap Baharı'ndan esinlenilerek Türkiye'nin bir rol model olması yolunda bir çalışma olduğuna dair de bir bilgi sahibiyim.

BAŞKAN – Evet.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Bu daha açılmadı sizin tarafınızdan ama böyle bir çalışma var. Dolayısıyla İslam coğrafyasındaki kadın statüsü ve kadının ne olup ne olmayacağına dair bir vizyon çizmek için Türkiye Meclisle beraber bir yere gidecekse burada Milliyetçi Hareket Partisinin temsilcisinin bulunması gerektiğine inanıyoruz ve olmamasını da bir şerh olarak düşünüyoruz kayıtlara. Bunun ötesinde bir şeyimiz yoktur.

BAŞKAN – Tamam.

Binnaz Hoca, buyurun.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Şimdi, hakkaniyetli olmak açısından yani eşit dağılım meselesinde herhâlde, her toplantıya bu Komisyonun Başkanının gitmesi doğal diye düşünüyorum, değil mi? Yani düşünülemez.

KEMALETİN AYDIN (Gümüşhane) – Başkan partili düşünülüyor.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Evet. Dolayısıyla hani geriye kalanlar nasıl dağıtılır ona ben karışmıyorum da yani öyle veya böyle.

BAŞKAN – Onu da Meclisin İç Tüzük'ü belirliyor, komisyonlarda daimî üyelerin belli dağılımı...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama Ruhsar ona itiraz ediyor ya, ben o kısmına demiyorum ama yani Başkanın AKP'li sayılması demek aslında AKP'den hiçbir arkadaşın gidememesi demek anlamına gelebilir, olmaz, öyle sayılmaması lazım.

BAŞKAN – Yok.

KEMALETİN AYDIN (Gümüşhane) – Öyle sayılmıyor, öyle düşünülüyor. Başkan, Başkan statüsüyle gidiyor.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Aynen.

KEMALETİN AYDIN (Gümüşhane) – Partinin statüsüyle değil.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Öyle olması lazım diye düşündüm onun için...

KEMALETİN AYDIN (Gümüşhane) – Çünkü onun için 3 kişi olduğunda Başkan, CHP ve AK PARTİ gidiyor.

BAŞKAN – Eğer ki Meclis Başkanlığıyla bu konuda üye sayısının arttırabilme konusunda bir şeyimiz olursa onu o zaman Ruhsar Hanım'ı da bu heyete ekleyebiliriz, ekleriz de ama bunu Meclis Başkanlığının görüşüyle halletmemiz gerekir.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Bir şey daha söyleyebilir miyim?

Yani, evet Başkan partiler üstü olmasa bile zaten Başkan olduğu için gitmesi gerekir ama aynı zamanda da AKP'li buda yani bir gerçek. Şimdi, dolayısıyla Ruhsar Hanım'ın dediği yani bir MHP'li de orada olsun -3 kişilik bir grupta- bence kabul edilebilir bir teklif anlatabiliyor muyum? Yani, şimdi, bir resmî durum var bir de gerçekler var. Şimdi, evet, siz buranın Başkanısınız ama aynı zamanda da AKP Milletvekilisiniz. Dolayısıyla, AKP 3 kişilik bir grupta temsil ediliyor, CHP'de gidiyor hakikaten şimdi MHP dışlanmış oluyor. Onun için, bence...

MEHMET KERİM YILDIZ (Ağrı) – BDP?

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – BDP daha az sayıda olduğu için 4 kişi olamıyormuş. O zaman şu yapılır: Yani o zaman şu yapılırsa bir 3 kişilik gruba...

BAŞKAN – Arkadaşlar hep birlikte konuşmayalım.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Hayır, bak, bir dakika lafımı bitireyim. O zaman şu yapılır: Bir 3 kişilik grupta MHP gider, öbür 3 kişilik grupta da BDP gider veya BDP 4 kişilik gruba dâhil edilir veya 5 kişilik gruba dâhil edilir, ne bileyim atıyorum ama yani bir adil dağılım yapılırsa. Şimdi burada tam da adil olmuyor. Yani baktığımızda 2 AKP, 1 CHP oluyor, evet biri Başkan ama...

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Başkanım, bir öneri sunabilir miyim? Bir önerim olacak. Mevcut aldığımız kararı oylatalım. Katılıyorum Sayın Hocam'ın düşüncesine, hassasiyetine de katılıyorum bu öneriyi de Sayın Cemil Çiçek Başkanımıza, Başkanımızın da izni olursa sunalım, ben mutlaka bir artı ilavesi olacak.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ben de bir şey söyleyebilir miyim?

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Özür dilerim.

Özellikle Tülay Hanım'ın tamamında... Kayıtlara geçmesi adına söylüyorum, gerekirse Komisyonunda oylama yapılmasına tarafım. Bu gidilecek yerler ülkenin temsilidir, ülkenin temsilinde arkadaşlarımızın da söylediği gibi her siyasi partinin özellikle Arap Baharı gibi bir konuda bu ülkenin İslam coğrafyasına örnek olmasını öngören bir gelecek yüzyıl planlıyorsak, o zaman bu ülkenin de oralarda tanıtımının da anlamı vardır. O anlam doğrultusunda Sayın Cemil Çiçek Meclisin bütçesinin hassasiyetlerini buradaki hassasiyetlerimizi dile getirerek hareket etmesi gerekir. Gerekirse bu tür yerlere 15 kişi gitmesi gerekiyorsa tasarruf politikasıyla orkestra şefini kullanmayarak, piyanistini kullanmayarak orkestra olması mümkün değildir, bunu özellikle tutanaklara geçsin diye söylüyorum. Bu tür hassasiyetlerin olduğu gelecek yüzyılda Türkiye'nin coğrafya üzerinde söz sahibi olacağı konularda bir kısım düşüncelerden ya da alışılmış olduğumuz devlet mantığından çıkarak gelecek yüzyılı yönetecek Türkiye'nin mantığına dönüşmesini bir milletvekili olarak kayıtlarda Sayın Çiçek'in de öğrenmesini arzu ediyorum. Bu kayıtları da Sayın Çiçek'e siz el verip götürürseniz ya da bu mealde bir oylama gerekiyorsa burada, bu oylamaya da varız. Bu oylamada... Burada herhangi bir milletvekili arkadaşımızın Türkiye coğrafyası dışında herhangi bir coğrafyayı görme arzusu söz konusu değildir. Şahsım olarak Milletvekili olmadan önce dünya coğrafyasındaki neredeyse bütün başkentleri, bütün coğrafya insanlarını görmüş, beraber yaşamış bir insanım ve Milletvekilli olduktan sonra da daha önceki hayatımda gittiğim onda 1'i kadar da gitmedim, herhangi bir coğrafyayı görmekte istemiyorum, bugünden de beyan edebilirim bundan sonraki geri kalan iki yıl boyunca da herhangi bir yurt dışına gitmek de istemiyorum, gönderilmeyi de talep etmiyorum. Şu anda da bütün haklarımı sizlere tevdi ediyorum ama bu tarzda 3 kişi, 2 kişi gibi, Türkiye'nin kendisini sunacağı ortamlarda kısıtlayıcı 3 dolar, 5 dolar, 3 bin dolar, 5 bin dolarla Türkiye'nin geleceğinin önünün kesileceği dönemlerin bitmesi gerekiyor.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Bizim önerimize katılıyorsunuz.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Aynen katılıyorum, gerekirse de burada bu konuda başka bir zaman çalışmamızda fayda görüyorum.

BAŞKAN – Peki.

Candan Hanım buyurun.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Kısaca düşüncelerimi ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir saniye Candan Hanım'a söz verdim.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Öncelikle hoş bulduk diyorum, Komisyonunuza yeni katıldım. İki yıl boyunca büyük şevkle Sağlık, Aile, Çalışma, Sosyal İşler Komisyonunda görev yaptım ama bu Komisyonunda görev yapmaktan daha büyük şevk ve mutluluk duyacağımdan da hiç şüphe etmiyorum. Çünkü kadın erkek fırsat eşitsizliğinin giderilmesinde ufaklıkta bir katkımızın olmasından ben Cumhuriyet Halk Parti milletvekili olarak büyük bir mutluluk duyacağımı tekrar ifade etmek istiyorum.

Gelelim bu Cidde programına. Burada kadın -erkek fırsat eşitsizliğini giderilmesini konuşmaya çalışıyoruz, kadın statüsünün iyileştirilmesi için bir çaba gösteriyoruz ki Komisyonumuzun kuruluş amacı da bu diye düşünüyorum. Çoğunluk olarak kadın nüfusu Türkiye'de, 38 milyon az değiliz, çoğunluğuz, çoğuz. Anayasal olarak eşitlik haklarımız var, yasalarda mevzuatlarda herhangi bir eşitsizliği yaratacak mevzuat yok ama buna rağmen bu Komisyon kurulup çalışmaya devam edip ve bu fırsat eşitsizliğini gidermeye çalışıyorsak diye düşünüyorum. Bu tarz toplantılarda özellikle temsil edilen milyonlarca insanın, yurttaşımızın oylarıyla temsil eden partinin milletvekillerinin de olması gerekiyor. Olması gerekiyor ki o toplantılardaki kazanımları deneyimleri kendi partisi içinde anlatsın ve biz kadın sorununu, fırsat eşitsizliğini ideolojilerin üstüne, partiler üzerine, siyaset üstüne koyalım, çözebilelim. Ya tam da aslında sıkıntımız ve sorunumuz bu ve maalesef üzüldüğüm, üzüldükçe ifade ediyorum ki iki yıl boyunca biz bunu sağlayamadık Genel Kurul çalışmalarında. Ne siyaseti bırakabildik ne ideolojilerimizi bir kenara itebildik ne de bu konularda en azından kadın konusu olduğunda bir araya gelebildik. O zaman, en azından ülkemizin temsil edildiği ve gerçekten faydalanabileceğimiz deneyimlerimizi partimizle paylaşıp ülke politikalarında kaynaştırıcı unsur olacak bu tarz etkinliklerde eşit temsilin çok önemli olduğunu ve özellikle bizim Komisyonumuzun -Kadın Erkek Fırsat Eşitliğinin- bu konuda diğer komisyonlar gibi sadece çoğunluk, iktidar milletvekili olarak değil, sayısal bakmadan temsil ile bakmak gerektiğine inanıyorum çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Tabii, arkadaşlar, hepimize teşekkür ediyorum. Görüşleriniz çok kıymetli, çok değerli ve de anlıyorum ama uymamız gereken belli kurallar var. Burada der ki: Bu proje önemli bir proje ve de bu proje devam edecek bir proje yani protokollerini yapıp bununla ilgili gerekli toplantılara gideceğimiz, arkadaşlarımızın belki sürekli gitmesi gereken bir proje de olacak. Dolayısıyla bu işin daha devam edecek boyutu da var. Dolayısıyla burada bir ilke kararı alalım, evet, genelde başından beri biz hep mümkün olduğunca eşit temsil etmeye ve böyle önemli şeylerde her partiden arkadaşımızın oraya gitmesine özellikle de önem gösterdik böyle bir hassasiyeti ön plana getirmedik. Burada bir karar almak, tekrar bu dönemde bu hassasiyeti, sayı 3 iken 4'e çıkartılması, Meclis Başkanlığı bu projenin önemine binaen sayının artırılması 4 kişi de normal –yani İç Tüzük'e göre 4'te, 3, 1 şeklinde dağılım oluyordu. Şimdi 2, 1, 1 şeklinde dağılım hâlinde bir karar alabiliriz, bunu oylarınıza sunabilirim, aynı zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına da bu projenin önemine dair daha fazla sayıda arkadaşın gitmesi konusunda ricada bulunabiliriz, dediği gibi tutanakları götürebiliriz, projenin öneminden bahsedebiliriz ama genel bir tavır bu şekilde olduğunu, kısıtlı sayıda gitmenin gerekli olduğunu düşündüğümde böyle bir şeyle yani 3 kişilik bir grupta gitmenin yeterli olacağını düşünmüştük.

Bunu oylayabiliriz arkadaşlar, sayının 4 olması konusunu da oylayabiliriz, bununda 2, 1, şeklinde oylayarak bu şekilde yapabiliriz, bu da bir Komisyonun kararı olarak tutanaklara girer ve her siyasi partinin de temsilinin imkânını verebiliriz. Fatoş Hanım söz istediniz size vereyim, ondan sonra da oylamayı başlayalım.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi belki bu proje için böyle bir ayrıcalık yapılabilir ama tabii partilerin belli bir temsil oranı ve burada da temsil edilen sayı var. Yani her programda illaki muhalefetten birer temsilcinin gidiyor olması, bizim AK PARTİ'den üye sayısı fazla olduğu için, sürekli muhalefetten vekiller gidecek ve AK PARTİ'deki arkadaşalar bu kez bir haksızlığa uğramış olacak. Yani bu Cidde için, bu proje için belki bir ayrıcalık yapılabilir ama bu gelenek hâline gelmemeli bence.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Biraz da siz haksızlığa uğrayın.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Haksızlığa hiç kimse uğramasın, ben o düşünceyim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet haksızlığa hiç kimse uğramasın.

Evet, arkadaşlar sayının 4 kişi olmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Peki, dağılımın 3, 1 şeklinde mi? Yoksa 2, 1, 1, şeklinde mi?

2, 1, 1 şeklinde oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Genelde...

BAŞKAN – Şu Cidde için, Cidde'nin... Bu seferlik için 2, 1, 1. Dolayısıyla 1 CHP, 1 MHP, 1 AK PARTİ şeklinde dağılım, olacak şekilde, Ruhsar Hanım'ın ismini de yazıyoruz çünkü bunun yazısını hemen yazıp Meclis Başkanlığına proje ile ilgili bilgileri vermemiz lazım, projeyi hemen başlatabilmemiz adına.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkanım, yani bunun bence sadece bu proje için olmasına çok anlam veremiyorum. Hani bizim her projemiz, her katılımımız aynı önemde ve aynı amaca hizmet ediyor. Yani burada önemli olan milletvekillerin mağduriyeti, milletvekillerinin kişisel ya da işte partilerin kişisel bir beklentisi olmamalı. Burada amaç, sorunun

çözümüne katkı sunabilmek hep beraber. Ki bu sorun, fırsat eşitsizliği sorunu, bir partinin çözebileceği ya da bir grubun çoğunluğun, iktidarın ya da muhalefetin çözebileceği bir sorun değil; tam tersi hep beraber ortak bir akılla ortak bir mücadeleyle çözebileceği bir sorun.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Ortak bir akıl olacaksa herkesin katılması lazım.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Herkes katılıyor zaten. Yani burada 3'ten, sayısal çoğunluktan bahsediyorsunuz, zaten her toplantıya her oturama sayısal anlamda olmasa da herkesin katılmasını amaçlıyoruz. 2, 1, 1'in daha doğru olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – İnşallah, yeni bir İç Tüzük çıkarttığımızda bu tür şeyleri de aşmış olacağız. Şu anda bununla ilgili çok fazla yapılabilecek bir şey yok ama bunu iyi niyetle Komisyonun...

Arkadaşlar, biz bu konuyla ilgili Komisyonumuzda hiçbir sıkıntı yaşamadan bunu şimdiye kadar hallettik bu tür toplantılarımızı. Onun için, bundan sonra da çok fazla bir sıkıntı olmaz, bunu bilirsiniz. Hem Meclis Başkanlığını sıkıntıya sokarak hem Komisyon üyesi arkadaşlarımızı sıkıntıya sokarak bu işi hiçbir zaman yürütmedik, yürütmeyiz de şimdiye kadar böyle bir şey olmadı ama bazı düzenlemelere, İç Tüzük'e de mutlaka uymamız, ona göre hareket ederek adımlarımızı atmamızda gerekiyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bildiğiniz gibi alt komisyonumuzdan toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme konusunda çalışan 2 arkadaşımız komisyondan ayrıldılar, Alev Hanım ile Nurdan Hanım, Nurdan Şanlı ve Alev Dedeli. Dilek istihdamdaydı, istihdam raporumuzu... Arkadaşlar, müsaade ederseniz... İstihdam alt komisyonu çalışma süresi içinde konuyla ilgili kurum temsilcileri, sivil toplum örgütleri, meslek örgütleri, akademisyenler ve benzeri çeşitli toplantılar yirmiyeye yakın toplantı yaparak raporu Haziranın 13'ünde son toplantıda aldığı kararla kabul etti, ondan sonra üst komisyonda da Haziranın 25'inde de kabul ettik ve bu rapor görüşülerek kabul edildi ve bunun dağıtımı, basımı yapıldı. İşte bugün, sabah Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımıza gittiğimizde raporumuzun bir örneğini oraya götürdük, özellikle de istihdamla ilgili bir rapor hazırlanırken şimdi diğer Komisyon üyesi arkadaşlarımıza da bunun mail ortamında tüm arkadaşlara dağıtımı yapılmıştı, basım hâlindeki dağıtımını da önümüzdeki haftalarda sizler ileteceğiz. Ama cinsiyete duyarlı bütçeleme raporumuzun kararını alamadık. Dolayısıyla 2 tane üyeye ihtiyacımız bu raporun tamamlanması için. Aslında, rapor bitme aşamasında, bitti gibi kararının alınması, derlenip toparlanması için 2 üye arkadaşımıza ihtiyacımız var, bu 2 üye arkadaşın 2'si de, bütçeleden ayrılan 2 arkadaş da AK PARTİ milletvekili. Dolayısıyla 2 AK PARTİ'li üyenin komisyona ilave olması gerekiyor. Bu konuda bütçeyle ilgili alt Komisyona üye olmak isteyen arkadaşımız var mı?

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Yeni gelen arkadaşlardan 2 kişi.

BAŞKAN – 2 kişi; Semiha Öyüş, Fatoş Gürkan. 2 arkadaşımız Komisyon üyeliği için istekli olmuştur: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Evet, bütçeleme Komisyonumuzda bu önümüzdeki günlerde tamamlayıp raporu basıp ilgili kurumlara –çalışılacak- ve çalışmaların yapılmasını sağlamak lazım. Ama bununla ilgili...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Eksik mi verdik, bitmeden mi verdik?

BAŞKAN – İstihdamdı o, bütçelemeyi vermedik, o bitirilecek. Onun için de 2 üye arkadaşını ilave ettik, toplantı yapıp onu tamamlayıp rapor hâline getirmemiz gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, tabii, bu dönemde yani dördüncü dönemde yapmamız gereken, yol haritasını belirlememiz gerekiyor. Bütçeyle ilgili rapor çıkacak fakat şunu iftiharla söylemem gerekir ki 10'uncu Kalkınma Planı'nda özellikle toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme konusunun geçmiş olması ve bu konuda çalışmaların yapılacağını taahhüt edilmiş olması aslında çok önemli bir husus yani biz bütçeleme raporunu bitirmeden 10'uncu Kalkınma Planı çıktı, belki ona bir atıfta bulunulabilir, ilave yapılabilir, bunun altını çizmek istiyorum.

İstihdam konusu da bildiğiniz gibi çok geniş bir konu, birçok alt bileşenleri var. Tabii, istihdama daha genel olarak çalıştık. Şimdi, bu dönem, zannediyorum önümüzdeki dönemlerde en fazla ilgileneceğimiz alanlardan biri de yine bu istihdam alanında devam edecek yani önümüzdeki süreç, özellikle bakım hizmetlerinin, kreşlerin yaygınlaştırılması, hizmetlerin erişilebilirliği, ucuzlaması vesaire. Öbür taraftan kadın istihdamının artırılması konuları yine gündemde olacak. Dolayısıyla bu oluşturduğumuz raporu genişletecek ve spesifik olarak alt başlıkları, Türkiye modelini oluşturabileceğimiz alanları belki çalışma söz konusu olabilir. Dolayısıyla bu dönemde hangi alanlara ayak basmamız gerekir? Bir de şunun altını çizmek istiyorum: Gerek sivil toplum örgütleri gerek akademisyenler gerek Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı gerek KEFEK gerek Dünya Bankası olsun, Birleşmiş Milletler olsun yani sivil toplum kuruluşları olsun herkesin ayak bastığı alanlar haricinde pek ayak basılmamış alanlarımız var mı? O alanlara bakabilir miyiz? Yoksa hakikaten daha sorunun devam ettiği ve orada daha araştırmaların, çalışmaların yapılması gereken alanlara devam edilmeli

mi? Ne düşünürsünüz, nasıl bir yol haritası belirleyelim? Bugün bu konuyla ilgili bir istişare yapalım, tartışma yapalım, bir görüş alışverişi yapalım ve önümüzdeki dönemi belirlemek içerisinde bir adım atalım diye düşünürüm. Bu konuda söz almak isteyen, fikri olan milletvekili arkadaşlarımız varsa ben sözü size vermek istiyorum.

Önce Sedef Hanım düğmeye bastı, Sedef Hanım'a söz vereyim.

SEDEF KÜÇÜK (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Ben gündemi okuduğum zaman aklıma bir öneri geldi. Yani ne kadar hukuki mevzuatta başarılı olduysak da ben günlük hayattaki uygulamalarda aynı sorunların katlanarak devam ettiğini gördüğümüzü, hepimizin bilincinde olduğumuzu düşünüyorum ve bu nedenle de bilhassa bu Gezi olaylarında kız çocuklarımıza yapılan muamele olsun, aramalarındaki yani artık tabir bulamıyorum her türlü hukuk dışı taciz, şiddete karşı ben Komisyonumuzun sessiz kaldığı düşüncesindeyim. Onun için bu konuda bir “izleme komitesi” diye bir öneri düşündüm. Hani belki geliştirilebilir bu komite diye öneriyorum.

Teşekkür ediyorum.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – “Toplumsal olayları izleme komitesi”

BAŞKAN – Evet, bu bir öneri, toplumsal olayları izleme komitesi.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Gezi olaylarını...

BAŞKAN – Hayır, hayır. Tüm toplumsal olaylarda yani bu eşitsizliği büyüten ve...

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Gezi olayları...

SEDEF KÜÇÜK (İstanbul) – O bir örnek yani çok oldu tacizler.

BAŞKAN – Böyle bir komite kurulması önerildi.

Buyurun Binnaz Hanım.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Bir kere bunu yani burada tam karara bağlamayalım, açık uçlu olsun daha fazla tetkik edebiliriz önümüzdeki günlerde.

BAŞKAN – Öyle olacak, evet.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Benim de birkaç önerim var, bir tanesi: Bu Komisyonu talilikten çıkarıp asıl komisyon yapmak için çaba harcamamız, bunun için ciddi uğraşmamız ve de artık dünyada “kadın erkek” hele böyle “fırsat” lafı gibi bir şey de araya sokulunca böyle bir komisyon adı kalmadı. Her yerde “equality” yani “eşitlik komisyonu” deniliyor bunlara. Adını da değiştirmek için bence uğraşmamız, bu bir. İkincisi, bugün konuştuğumuz...

BAŞKAN – Biz tali komisyon değiliz Hocam.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Biz tam komisyon da değiliz, her neyse yani.

BAŞKAN – Asıl komisyonuz.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Öbür komisyonların statüsünde değiliz...

BAŞKAN – Öyleyiz.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ne zaman olduk?

BAŞKAN – Baştan beri öyleyiz.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Biz baştan beri öyleyiz, ihtisas komisyonuyuz ama kanun gereğiince Meclis Başkanı tali bırakıyor. O tartışılabilir, yoksa bizim kuruluşumuz...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Bir kere onu kesin tartışalım ama. Yani neyse, öyle biliyordum ben, tali...

BAŞKAN – Biz şeytanın bacağına kıracağız Hocam, istihdam paketi gelecek.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Hukuken sorun yok, uygulamada sorun var.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ben hukuken de var diye biliyorum.

BAŞKAN – Evet, Hocam, devam edin.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Oldu, öyleyse öyle. O zaman uygulamada mesela Kadına Karşı Şiddet Yasası'nda bize “Bir saat içinde karar verin.” Adalet Komisyonu, orada bir tane kadın bile yok falan, bu tür şeyler üzerinde yeni baştan ısrar etmemiz, hatta yazılı olarak bence Meclis Başkanına bir şey yazmamız bu konuda gerekiyor, ben onu düşünüyorum.

İkincisi, bugün konuştuğumuz, hani bu Anadolu'yu geziyorduk ya, bugün Fatma Hanım'ın kahvaltısında konuştuk onu, işte orayı geziyorduk, yok vali konuşuyor, yok belediye başkanı konuşuyor, birileri konuşuyor falan yani ben şahsen onu Başkanımıza da söylemişim çok da yararlı olduğunu düşünmedim yani kimi geldi hikâye anlattı, bir şeyler söylediler ama o da haklı olarak dedi ki:

“Üzerlerinde bir baskı olsun diye önemliydi bu.” Yani birileri sizi takip ediyor, onun için bu kadın işine önem verin, doğru onun için yaptığımız iyi oldu ama bundan sonra bence farklı bir şeyler yapmamız gerekir. Şimdi, format değişikliği hani Fatma Hanım'ın ekibi gidiyormuş ya, gidiyor mesela ben öyle bir toplantıya katıldım. Kadınları küçük işlerinde nasıl ilerletebilirler, “istihdam” dedi zaten Başkanımız, başarılı olan kadınlarla birlikte, diğer bunu düşünen böyle daha “entrepreneur” kadınlarla bir arada toplanmak falan, ben KAGİDER'in düzenlediği böyle bir toplantıya katıldım ve gerçekten çok yararlı oluyor yani örnek oluyor bu kadınlar. Mesela kocası itiraz etmiş, ailenin bütün erkekleri, ona rağmen çok müthiş başarılı olmuş önünde sonunda. Ya da iş yerindeki handa, iş yerini yakmışlar, tehdit etmişler “seni öldüreceğim” aldırmamış başarılı olmuş. Şimdi, bu tür örnekler çok çok önemli, bence bu seyahatlere devam edelim ama farklı bir formatla, o formatın da ne olacağını düşünelim.

Bir de benim, şimdi burada birazcık zaman darlığımız var, Fatoş Hanım da oradan itiraz edebilir ama...

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Ben her şeye itiraz ediyorum.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ettiğini biliyorum, daha önce söylemiştin de onun için. Bu LGBTT meselesinde biliyorsunuz, bir şey vermişim yani onun hakkında bir sunum yapmak isterim aslında ve ben birazcık vicdanlarınıza hitap edip bunun mümkün olabileceğini düşünüyorum, orada koca Mecliste olmadı ama bunların sorunlarının araştırılması için bir komisyon kurulmasını teklif etmişim, Meclis reddetti ama gerçekten de en azından bu Komisyonun bu işe el atması gerektiğini düşünüyorum. Hakikaten de müthiş şiddet görüyor bu insanlar, önünde sonunda bu ülkenin vatandaşları ve insanlar ve ellerinde olan bir şey de değil, hastalık falan da değil her he kadar birtakım çevreler bunu hastalık olarak niteliyor da yani umarım hiç kimsenin başına gelmez ama herkesin çocuğu olabilir dolayısıyla da bunu isterseniz bir kere daha ben burada anlatayım, şimdi sırası değil ama en azından burada bu insanların sorunlarını araştırarak yani bir şey yapalım da demiyorum, bir sorunlarını araştırarak bir alt komisyon kurup bir rapor hazırlamanın ben çok önemli olacağı kanaatindeyim. Bunu da önümüzdeki dönemde düşünelim diye ciddi bir biçimde öneriyorum. Dediğim gibi isterseniz ben bu sorunlar hakkında epeyce bir bilgi birikimi elde ettim, birazcık bahsedebilirim burada ama şimdi herhâlde sırası değil. Ben bu üç şeyi...

BAŞKAN – Bu bir başlık olarak araştırılabilecek önerdiğiniz bir şey.

Teşekkür ederim.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Konuyla ilgili bir şey söylemek istiyorum da o yüzden atak davrandım.

BAŞKAN – Buyurunuz.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Bu Komisyonun adı Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu. Cinsiyeti tam olarak tanımlanmış iki tane cinsten bahsediyorsunuz. Bahse konu grup İnsan Hakları Komisyonu tarafından veya Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun belki biraz daha ilgileneceği bir şey. Buranın adı belli, burası eğer “insanlar için fırsat eşitliği komisyonu” ya da “toplumsal cinsiyet eşitliği komisyonu” adı farklı bir şey olsaydı hay hay. Hassasiyete hepimiz katılıyoruz, bir hekim olarak katılmamam mümkün değil. Bize de okulda “Bu bir hastalık değildir.” filan diye öğretildi yani bunu hayatın içinden de görüyoruz. Seçmenlerimiz içinde bize gelip derdini anlatanlar da var. Dolayısıyla hani Türkiye'nin bir realitesi değil bu, dünyanın bir realitesi. Ama bu Komisyonun adına tamamen tezat bir şey. Biz burada cinsiyeti zaten tanımlamışız “kadın erkek fırsat eşitliği” diye...

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Orada cinsiyet...

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Dolayısıyla konu hassasiyetli ama...

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – ... tercih meselesi, cinsiyet tartışması yok ki yani.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Evet, lezbiyen kadın, trans kadın. Kadın gibi giyiniyor, kadın gibi davranıyor. Göğüsleri falan var...

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Onun gerçek mecrası İnsan Hakları Komisyonu olması daha doğrudur diye düşünüyorum, bu şahsi kanaatim. Yalnızca fikir olarak söylüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Demirel.

Hülya Hanım, buyurun.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Teşekkür ederim.

Önümüzdeki iki yılın da hayırlı bir şekilde geçmesini diliyorum, hep birlikte, uyum içinde.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Şimdi, aslında kadın istihdamına biraz daha önem verilmesi ve üzerinde durulması gerektiğine inanıyorum. Çünkü çıkan kanunlarımız ve yönetmeliklerimiz çok iyi gibi görünüyor ama bir anda ters tepebiliyor. Mesela evde çalışan

kadın konusunda bir sigortalmasıyla ilgili konu gündeme geldi ama bu hem işveren için hem kadınlar için de sakınca ortaya çıkarmaktadır. Şimdi, haftada bir gün bile düzenli bir eve gidiyor olsa o evin yani işverenin bu kadını sigortalayacağı, sigortalamak zorunda olduğu söyleniyor. Şimdi, getirdiği yükümlülük çok, bir de açık bir nokta var eğer bu kadın beş tane birden eve gidiyorsa ne olacak? O zaman da deniyor ki kendisi sigortalasın. Özel sigorta mı deniliyordu? Sigortalasın şeklinde söyleniyor, isteğe bağlı sigorta ama o da kadına bir yük getiriyor çünkü devamlı değil yani her zaman için ev bulması veya iş bulması ve özellikle bu tür konularda çözüm bulunması için diğer istihdam konularında da yani kadın çalışan artıyor gibi görünüyor ama aslında baktığınız zaman da azalıyor ve kadın işçiliği daha çok alt düzeylerde olduğunu görüyoruz kadınların istihdamının. Tabii, bu, eğitim fırsatı tanınmamasından da kaynaklanıyor. Tüm bunları bir bütün olarak ele alarak bu konuda daha ileri çalışmaların yapılması gerektiğine inanıyorum ve bu konuyu Komisyonumuz ele alırsa çok iyi olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Güven.

Sayın Enç...

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, geçen sene devam eden bizim birtakım çalışmalarımız vardı, ben aklıma gelenleri ufak ufak not aldım buraya. Bir tanesi, yasadaki kadın erkek fırsat eşitliğine aykırı hükümleri ayıklamaya ilgili bir çalışmamızdı ona devam edeceğimiz mi? Ne durumda? Onunla ilgili son tahlilde bir çalışma yapmadık diye hatırlıyorum, yanıyorsam düzeltin.

BAŞKAN – Onunla da ilgili bilgi vereyim tabii.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – O önemliydi çünkü bence bu Komisyon için önemliydi.

BAŞKAN – O proje bitti, uzman arkadaşlar özellikle Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı, bizim Komisyon üyesi uzman arkadaşlarımız bu tarama notunu çalıştılar, bununla ilgili toplantılar yaptılar ve analiz yapabilme, toplumsal cinsiyet eğitimi değil de, analiz yapabilme eğitimi aldılar bu noktada Kanunlar Kararlardaki arkadaşlar yani gelen kanunların hangi komisyona gideceğinin sevkini yapan uzman arkadaşlar bu konuda analiz yapabilme eğitimleri verilmişti daha önce, şimdi analiz yapabilme yeteneklerini geliştiren bir eğitim verildi. Bu çalışma, rapor elimize ulaştı yani son hâli ulaştı. Bunun Komisyona sunumu olacak ama arkadaşlar çalışmalarını bitirsinler, o derlenip toplandıktan sonra belli yasaların toplumsal cinsiyet eşitliği açısından taraması yapıldı. 35 kanun taraması yapıldı, bunu sizlerle paylaşacağım ve bu projenin devamı gelecek.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Bir tanesi de yerelde, belediyelerde, özellikle ilçe ve büyükşehir belediyelerinde hâlâ kadın erkek fırsat eşitliği komisyonu olmayan iller ve ilçe belediyeleri var. Onunla ilgili burada bir karar almadık ama desteklensin diye bir görüş bildirmiştik hepimiz. Bununla ilgili ne durumdayız, yaptık mı, yapmadık mı, nasıl bir şey oldu? Belediyeler Birliğiyle galiba bir yazışmalarımız olacaktı, onlar önersinler. Hatta, nasıl kurulacağına dair çok basit, işte, üç tane, belediyelerdeki, komisyon üyeleri imza topluyorlar, kuruyorlar vesaire, hatırlıyor musunuz bilmiyorum. Onu da bir çalışmıştık çünkü onun sonucunu da alabiliriz bu dönem içerisinde. Onun dışında bu aslında... Bizim paramız var mı bu arada ben onu sormak istiyorum, o önemli çünkü.

BAŞKAN – Öteki projeden bütçemiz kalmadı.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Yani bu bitti, başka paramız yok.

BAŞKAN – Yeni projelerden olacak projelerimiz var. Olacak yani şu anda yok.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Tamam. Çünkü hani ben kafamda ikiye ayırdım teori ve pratik çalışmalarını anlamında. Pratikte biraz önce Binnaz Hoca "Hikâye anlattılar." dedi ama ben ona çok katılmıyorum aslında. Şöyle: Genelgeçer anlamda söyledikleri çok birbirine benziyordu ancak oraya gelenlerde bir farkındalık oluşturduğumuzu düşünüyoruz. Burada biz bakanlarımızı dinlemiştik, hatırlıyorsunuz belki, "Ya, öyle mi?" diyen bakanlarımız da olmuştu, sonra da zaten gerekli çalışmayı yapmışlardı. "Evet, buraya dikkat etmek lazım." diye. Hani o çalışma değerliydi bence.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ben tam öyle söylemedim de yani oranın kadınlarıyla daha iyi ilişkiler geliştirebiliriz...

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Ya onu pratik çalışmada sahaya inmek lazım, çizmelerimizi giyeceğiz, çıkacağız. O yüzden "Paramız ne kadar var?"ı o anlamda sordum, gitmek, ulaşım, konaklama, oradaki hedef kitleye ulaşma bunların hepsi sonuçta maliyet içeriyor.

BAŞKAN – Şimdi, bizim UNDP ile gerçekleştirdiğimiz toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme konusunda bir proje geliştirdik ve bu projenin birinci bazını, ayağını bitirdik. Bunun raporlarını da -bir ortağımız KSGM, bir ortağımız mahallî idareler, bir ortağı da Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ve Birleşmiş Milletler UNDP idi- ilgili kurumlara hep birlikte yolladık ve bütçeyle ilgili en son gelen bütçe ayağında paranın bittiği ve bu cuma günü UNDP tekrar bir rapor getirecek bütçelemeye ilgili ben iki projemiz kaldığını,

Ağrı ve Antalya kaldığını dolayısıyla “Bu illeri yapabilir miyiz?” diye sorduğumda cuma günü son şeyi getirecek ama paranın kalmadığını sözlü olarak söylediler. Ben de dökümlerini istedim, bütçeleme kalemlerini istedim. Dolayısıyla bizim UNDP ile yapacağımız ve Birleşmiş Milletler UN Women ile yapacağımızın bir proje var bu yasa taramasının ikinci ayağı. Bundan gelecek olan bir miktar proje parası var, bu proje parasından belki birtakım alan ve pratik çalışmalarını yapabileme imkânımız var yani yeni bütçemiz de olacak.

Cidde projesiyle ilgili o tamamen kendi alanıyla ilgili bir şey. Dolayısıyla başka da bir bütçemiz yok.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Başkanım, ben devam etmek istiyorum hâlâ.

BAŞKAN – Beş dakikada bitiriyoruz.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Onun dışında ben şöyle düşünüyorum: Bu yerel seçimler var şimdi önümüzde, kadının temsili noktasında gerilerdeyiz yani çok iyi durumda değiliz özellikle Meclis üyeliği konusunda. Belki milletvekilliği noktasında birtakım yerlere geldik ama yeterli değil. Bu noktada da siyasi partiler kendi bünyesinde mutlaka bir çalışma yapıyordur MHP, CHP, biz bir çalışma yapıyoruz. Acaba KEFEK olarak burada destekleyici bir şey yapabilir miyiz?

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Vallahi çok iyi, güzel.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Ortak bir mekanizma belirleyebilir miyiz ya da her parti kendisi mi çalışır? Nasıl bir şey. Hani yapabilir miyiz böyle bir şeyi.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Partilerüstü olsun.

BAŞKAN – Böyle bir şeyi planlamaya çalışıyorum aslında 5 Aralık günü kadının seçme ve seçilme yıldönümünde bir TAİEX toplantısı, bu biliyorsunuz toplantıları kendileri hazırlıyorlar yurt dışından örnekler getiriyorlar AB Bakanlığı, Avrupa Birliği fonlarından desteklenen bir çalışma. Dolayısıyla bizim bütçemiz olmadığı için böyle bir toplantıyı yapalım istiyorum. Türkiye’deki karar alma ya da seçilmiş kadınların davet edildiği, muhtarından belediye başkanına kadar böyle geniş katılımlı bir toplantıyı ve TAİEX de bunu İstanbul, Ankara, İzmir, 3 ilde yapabileceğini öngördü. Ben de dedim ki: “İstanbul, Ankara’da bu tür toplantılar çok oldu, belki İzmir olabilir. Biz de hiç İzmir’de bir toplantı yapmadık; İstanbul’da yaptık, Ankara’da yaptık ama İzmir’de böyle bir toplantı hiç yapmadık. Belki İzmir’de böyle bir toplantı olabilir.” Onu çalışıyoruz, şeylerimiz devam ediyor. Bu Türkiye’de şunu yaratabiliriz, ben şöyle hissediyorum: Hani birtakım partilerin kendi önlemleri oluyor, bizim şu anda bir yasal düzenleme yapma imkânımız yok ama Anayasa Uzlaşma Komisyonunda biliyorum ki eşitlikle ilgili -özellikle sizin de bilginiz vardır- çok önemli cümleler var orada, yani “Devlet bu eşitliği sağlamakla ilgili her türlü önlemi alır, kotadan bütün şeylere kadar.” gibi böyle bir cümle var. Dolayısıyla, anayasa eğer çıkarsa sadece şu maddesinden dolayı çıkması lazım, yani arkadaşlarınıza onu söyleyin. Bu konuda hakikaten Anayasa Uzlaşma Komisyonu bunu bir an önce çıkarsın. Hakikaten bizim elimizi en çok rahatlatacak hususlardan biri bu.

Diğer bir unsur da kadınların bu alandaki hevesini artırmak. Yani talep edebilirliğini artırdığınız zaman, bakın, bir parmak su insana bir şey yapmaz, yağmur suyu insana bir şey yapar mı? Ama su bir karış olduğunda önüne katıp götürüyor, her bir şeyi alıyor. Siz burada talebi çoğaltırsanız ben o zaman yaratır ve önümüzdeki engelleri çok daha rahat aşarız diye düşünüyorum. Kadınların burada talep etme konusunda birtakım eksiklikleri var. Bunu özendirebilmek için de işte böyle bir hani “Bunu yapan kadınlar var, bu yapılabilir bir şey. Burada talep edin; bu iş, siz olmadan olmaz.” ı ortaya koyabileceğimiz bir toplantı yapalım diye.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Olabilir.

Bir de mesela hep söylüyoruz ya Başkanım, “Siyaset yerelde başlar.” diye bir tanımımız var. Bilemiyorum diğer arkadaşlar katılır mı, katılmaz mı? Bu, muhtar noktasında da çok sıkıntılı aslında Türkiye. Kadın muhtar yok. Olmak isteyen arkadaşlar var, nereden başlayacağını bilmiyorlar, diyor ki: “Ben muhtar olmak istiyorum ama nereden başlayacağım, nasıl başlayacağım.” Hani bunları toplayabilme şansımız belki...

BAŞKAN – Muhtarları çağırabiliriz...

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Onu yaparsak sanki...

BAŞKAN – Çünkü burada kadın muhtarlar federasyonu var, Muhtarlar Federasyonunun bir kadın çalışma alanı var. Öbür tarafta kadın muhtarların kendi kurdukları dernekler var. Bunlar da geldiler, gittiler bu süreçle ilgili. Onları da davet ederiz bu toplantılara. Dolayısıyla, bence böyle bir toplantıyı başarabilirsek yani Türkiye kamuoyuna da önemli bir mesaj vermiş olabiliriz diye düşünüyorum. En yakın yapabileceğimiz ve en hızlı yapabileceğimiz bu gibi gözüküyor.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Bir de son bir şey daha söyleyeyim, çok özür dileyerek. Vaktinizi çok aldım, bitireceğim.

Bu toplumsal cinsiyete duyarlı bütçe lemede belediyeler aralık ayında bütçelerini yapacaklar, öyle görünüyor. Hani bu noktada bir yaptırımımız olabilir mi bilmiyorum ya da bir pilot il seçebilir miyiz? Mesela Kocaeli gibi.

BAŞKAN – Şu anda seçim dönemi, vesaire falan ya yani çok büyük bir kaos var. Bunu bu aralığa yetiştirmemiz zor gibi çünkü Komisyondan çıkartacağız. Öyle gözüküyor.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın arkadaşlar, çok teşekkür ediyorum.

Toplantıyı kapatıyorum, başka söz almak isteyen arkadaşımız yok herhâlde.

Gürkut Bey, hoş geldiniz. Kusura bakmayın, görmedim.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Bir defa, geciktiğim için özür diliyorum çünkü bizim grup disiplin kurulu toplantımız vardı...

BAŞKAN – Nedret Hanım söylemişti, evet.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Evet, oraya katıldık.

İkincisi de, bu konularla ilgili bu özellikle şiddet konusunda önüme bir çalışma konuldu. Lütfen ordudan başlayalım, askerlerden başlayalım. Ordudaki askerlere kadına yönelik şiddetin yapılmaması konusunda bir kampanya başlatılabilir derim ben. Çünkü ordu çok önemli bir ocaktır ve eğitim merkezidir. Orada askerlerimizi önce kadın konusunda bir eğitmemiz lazım. Daha da önemlisi, ilkokuldaki çocuklardan başlamak lazım, kadına yönelik şiddetle ilgili önleme başlayacaksa. Bugün başlarsak herhâlde on sene, on beş sene sonra ilkokuldan yetişen insanlar gelecektir.

BAŞKAN – Doğru söylüyorsunuz.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Bu iki konuyu lütfen gündemimize alalım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Siz gelmeden önce, sabah da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına gittik, bu hususta aslında bilgilendirme yaptılar. Bu da, şu elinizdeki rapor da oradaki sunumun bir özeti. Burada, aslında detaylı bakarsanız, yapılan çalışmalarla ilgili de bilgi notu var. Bir örnek de istihdam paketiyle ilgili bir bilgi notu gelecek bize. Dolayısıyla, bunu da bir değerlendireceğiz önümüzdeki günlerde. Bugünkü toplantının gündemi daha kısıtlıydı, onları hallettik. Önümüzdeki günlerde bunları tekrar gündeme getireceğiz.

Çok teşekkür ediyorum hepinize.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Ben teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hepinize iyi haftalar diliyorum. Görüşmek üzere.

Kapanma Saati: 12.56